

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon (024) 329 91 11
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Aan: De Gemeenteraad van Nijmegen

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum
10 december 2013

Ons kenmerk
MO10/13.0015527

Contactpersoon
Renée Veldkamp

Onderwerp
Stand van zaken en exploitatie
zwerfjongerenopvang

Datum uw brief

Direct telefoonnummer
06-46134078

Geachte leden van de Gemeenteraad,

In oktober 2012 hebben wij u uitgebreid geïnformeerd over de financiële situatie van de zwerfjongerenopvang, onze afspraken met IrisZorg en het Zorgkantoor om de opvangvoorziening voor zwerfjongeren in stand te houden en te werken aan een sluitende exploitatie in de toekomst. In deze brief informeren wij u over de stand van zaken een jaar later en het toekomstperspectief.

De businesscase zwerfjongerenopvang

In 2012 heeft IrisZorg aangegeven dat het bedrijfseconomisch niet langer houdbaar was om de jaarlijks toenemende exploitatietekorten op de zwerfjongerenopvang te dragen. Net als uw raad wij vinden goede opvang voor zwerfjongeren onmisbaar om hen een nieuwe start te laten maken. Mensen die op zo jonge leeftijd al zo ernstig in de problemen geraakt zijn, willen wij zo snel mogelijk een doorstart kunnen laten maken in hun leven. Hoe langer iemand dakloos is, hoe kleiner de kans immers is er nog aan te ontsnappen. Wij kiezen bewust voor een aparte opvangvoorziening voor zwerfjongeren buiten het circuit van volwassen daklozen.

Samen met IrisZorg en het Zorgkantoor hebben wij daarom onderzocht hoe de zwerfjongerenopvang wel financieel gezond zou kunnen werken en IrisZorg gevraagd daarvoor een businesscase op te stellen. Deze businesscase bevat de volgende pijlers voor een gezonde exploitatie:

- o Minimaal 50% van de jongeren in de zwerfjongerenopvang krijgt een indicatie voor AWBZ-zorg met verblijf, voor ambulante AWBZ-zorg of voor jeugdzorg;
- o Duidelijke scheiding in financiering van opvang en zorg. De gemeente bekostigt de opvangtaken: nachtopvang en crisisopvang, de zorg met verblijf moet gefinancierd worden uit de AWBZ, de residentiële of de justitiële jeugdzorg;
- o Een beter geschikte locatie, dat wil zeggen een gebouw dat in betere staat verkeert en waar minder personeel nodig is voor een toereikende en veilige bezetting op de groepen.

Vervolgvel

1

Bij het maken van afspraken over de businesscase hebben we al vastgesteld dat het krijgen van indicaties een risico in de exploitatie vormt. Indicaties worden afgegeven door het CIZ en Bureau Jeugdzorg. De afgelopen jaren is het aantal jongeren dat een CIZ-indicatie krijgt steeds verder afgenomen, doordat het CIZ aanvragen steeds kritischer beoordeelt. IrisZorg, het Zorgkantoor en wij hebben geen invloed op de indicatiestelling. Daarom hebben we in de businesscase drie scenario's uitgewerkt en zijn we uitgegaan van het scenario dat met de kennis van dat moment het meest realistisch was. Daarin krijgt 25% van de jongeren in de zwerfjongerenopvang een indicatie voor zorg met verblijf en 25% een indicatie voor ambulante zorg.

In dit scenario verwachtten wij een exploitatietekort. We hebben afgesproken dat IrisZorg, het Zorgkantoor en wij ieder een derde deel van dat exploitatietekort voor onze rekening nemen. Daarvoor hebben wij in ons besluit over de budgetsubsidie aan IrisZorg voor 2013 een reservering van € 137.000 opgenomen.

De resultaten in 2013

Dit jaar heeft IrisZorg zo veel mogelijk gewerkt volgens de businesscase. Het exploitatietekort is echter hoger dan begroot in de businesscase. Dat heeft twee oorzaken. De eerste is de locatie. Doordat de zwerfjongerenopvang nog in het gebouw aan de Bredestraat zit, heeft IrisZorg nog steeds de hogere exploitatielasten die daarbij horen. IrisZorg heeft wel al het mogelijke gedaan om de kosten op de huidige locatie te beheersen. Het exploitatietekort is dan ook lager dan in 2012 en de jaren daarvoor, maar de optimalisatie die in de businesscase is uitgewerkt, is hier niet haalbaar. Begin 2014 verhuist de zwerfjongerenopvang naar de Ubbergseweg 172. Daar kan wel conform de businesscase gewerkt worden.

De tweede oorzaak is dat het aantal indicaties voor zorg ten opzichte van 2012 weer verder teruggelopen is. Kreeg in 2010 nog gemiddeld ruim de helft (12-13) van de jongeren in de zwerfjongerenopvang een indicatie voor intramurale zorg, in 2012 was dat ongeveer een derde. In 2013 waren er in de eerste 8 maanden gemiddeld 4-5 jongeren met een zorgindicatie.

De oorzaak hiervoor is dat het CIZ indicatieaanvragen nog weer kritischer is gaan beoordelen. Jongeren met problematiek waarvoor ze een jaar of twee jaar geleden nog een indicatie voor zorg met verblijf zouden hebben gekregen, krijgen die nu niet meer, zelfs niet voor ambulante zorg, omdat er steeds aanvullende eisen gesteld worden.

Deze terugloop zien we in het hele land plaatsvinden en voorzieningen voor zwerfjongerenopvang in andere steden kampen dan ook met hetzelfde probleem als de Nijmeegse. Gebleken is dat in de eerste 9 maanden van 2013 in het hele land slechts 23 jongeren tot 23 jaar een CIZ-indicatie hebben gekregen die van toepassing is op zwerfjongeren (GGZ C). De brancheorganisatie voor de maatschappelijke opvang, de Federatie Opvang, heeft dit knelpunt aan de orde gesteld bij de directie van het CIZ en het ministerie van VWS. Volgens de Federatie Opvang is afgesproken dat de toegang tot zorg voor jongeren juist zou blijven bestaan, ondanks de extramuralisering van de AWBZ, omdat onderdak een probleem is voor jongeren. Tot nu toe heeft dit niet tot een bijstelling van beleid geleid.

Vervolgvel
2

IrisZorg heeft de kwaliteit van de indicatieaanvragen en de werkprocessen geoptimaliseerd om de kans op een indicatie zo groot mogelijk te maken. Dat is helaas geen garantie gebleken voor sluitende exploitatie van de zwerfjongerenopvang. Wat eind 2012 nog een realistische prognose leek en waarin rekening gehouden was met een verdere afname van de indicaties, blijkt een klein jaar later dus toch nog te optimistisch geweest.

Op basis van de exploitatie over de eerste 8 maanden van 2013 verwacht IrisZorg een exploitatietekort van € 636.846 over het jaar 2013. Ons aandeel daarin is € 212.282. Wij hadden al € 137.000 gereserveerd voor een mogelijk exploitatietekort. Het restant is beschikbaar binnen programma Zorg & Welzijn.

De toekomst

Zoals gezegd verhuist de zwerfjongerenopvang begin 2014 naar de Ubbergseweg. Dan zijn kostenbesparingen mogelijk op formatie, onderhoud en energielasten. Wij dragen dan alleen nog bij in het exploitatietekort als dat aantoonbaar veroorzaakt wordt doordat het aantal indicaties tegenvalt.

Het perspectief vanaf 2015 is dat de gemeente bijna volledig verantwoordelijk wordt voor de financiering van de zwerfjongerenopvang. Op dit moment bestaat de financiering uit een mix van gemeentesubsidie, Inloop GGZ, extramurale begeleiding, beschermd wonen en (justitiële) Jeugdzorg. Deze laatste vier functies en geldstromen worden per 1 januari 2015 overgeheveld naar de (centrum)gemeenten¹, als de wetsvoorstellen voor de nieuwe Wmo en de Jeugdwet worden aangenomen.

In 2014 zullen we dus opnieuw moeten bezien hoe we de zwerfjongerenopvang in de toekomst kunnen financieren. De decentralisaties lossen het bestaande knelpunt in de exploitatie namelijk niet zomaar op. We krijgen weliswaar meer financiële armslag en daarbinnen de mogelijkheid om prioriteiten te stellen. De decentralisaties gaan echter ook gepaard met stevige bezuinigingstaakstellingen. We willen gaan sturen op vernieuwing in de residentiële jeugdzorg en wellicht ook in het beschermd wonen. De positie en functie van de zwerfjongerenopvang en de financiële toekomst, maken we daar onderdeel van. Deze vernieuwing kost echter tijd en is dus een perspectief voor de langere termijn.

Bovendien moeten we er rekening mee houden dat we de terugloop van zorgindicaties structureel met gemeentesubsidie zullen moeten opvangen. Vanwege de bezuinigingen op de langdurige zorg is het immers niet te verwachten dat het aantal indicaties voor zorg nog gaat toenemen. Daarvoor is structureel een aanzienlijk hoger bedrag nodig dan de jaarlijkse reservering in het arrangement met IrisZorg voor het exploitatietekort.

¹ Uitzondering hierop is de justitiële jeugdzorg, hiervoor blijft het rijk verantwoordelijk.

Vervolgvel
3

Als de budgetten voor de decentralisaties bekend zijn, kunnen wij een plan maken voor de bekostiging van de zwerfjongerenopvang vanaf 2015. Uiteraard informeren wij uw raad over de resultaten.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls

drs. B. van der Ploeg